Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
TAMARA ĆAPETA
21 päivänä maaliskuuta 2024[1]

Asia C-224/23 P

Penya Barça Lyon: Plus que des supporters (PBL) ja Issam Abdelmouine
vastaan

Euroopan komissio

Muutoksenhaku – Valtiontuki – Väitetty tuki Paris Saint-Germain FC:lle – Asetus (EU) 2015/1589 – 1 artiklan h alakohta – 24 artiklan 2 kohta – Asianomaisen osapuolen käsite – Henkilön, yrityksen tai yritysten yhteenliittymän edun käsitteen laajuus – Kyseisten osapuolten etujen ja tuen antamisen välisen syy-yhteyden tarve

I Johdanto

1. Issam Abdelmouine on FC Barcelonan ylpeä fani ja tämän jalkapalloseuran ”socio” (jäsen). Hän teki yhdessä Penya Barça Lyon: Plus que des supportersin (jäljempänä PBL) – joka on FC Barcelonan jalkapallofanien ranskalainen yhdistys – kanssa Euroopan komissiolle kantelun, jossa väitettiin Ranskan myöntäneen sääntöjenvastaista valtiontukea, joka muodostui siitä, että Euroopan jalkapalloliiton (jäljempänä UEFA) tiettyjä taloudellista reilua peliä (financial fair play) koskevia sääntöjä ei noudatettu. Hän väitti, että tämä täytäntöönpanon laiminlyönti antoi Paris Saint-Germain FC:lle mahdollisuuden hankkia jalkapalloilija Lionel Messin FC Barcelonasta.

2. Komissio vastasi tähän kanteluun kirjeellä, jossa se selitti, että kyseistä kirjeenvaihtoa ei voitu pitää ”virallisena kanteluna”,[2] koska Abdelmouinella ei ollut menettelyasetuksessa tarkoitettua ”asianomaisen osapuolen” asemaa.[3]

3. Unionin yleinen tuomioistuin pysytti 8.2.2023 antamassaan tuomiossa PBL ja WA v. komissio (T-538/21, ei julkaistu, EU:T:2023:53, jäljempänä valituksenalainen tuomio), joka oli seurausta kyseistä kirjettä vastaan aloitetusta kumoamismenettelystä, komission kannan, jonka mukaan Abdelmouinea ei voitu pitää menettelyasetuksessa tarkoitettuna ”asianomaisena osapuolena”.

[1] Alkuperäinen kieli: englanti.

[2] Korostan aluksi, että tätä käsitettä ei ole olemassa menettelyasetuksessa.

[3] Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 13.7.2015 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/1589 (EUVL 2015, L 248, s. 9; jäljempänä menettelyasetus) 1 artiklan h alakohta.

4. Nyt käsiteltävässä valituksessa unionin tuomioistuimen tehtävänä on selventää niitä vaatimuksia, jotka koskevat asianomaisen osapuolen käsitettä valtiontukia koskevassa valitusmenettelyssä.

II Asian tausta

A Komissiolle tehty kantelu ja kyseinen kirje

5. Tämän valituksen kannalta merkitykselliset tosiseikat ja oikeudelliset seikat voidaan tiivistää seuraavasti.

6. FC Barcelona ilmoitti 8.8.2021 Lionel Messin siirtymisestä Paris Saint-Germain FC:hen.

7. Samana päivänä Abdelmouine kanteli komissiolle siitä, että Ligue de Football Professionnel (Ranskan ammattilaisjalkapalloliiga) ja sen valvova hallintoviranomainen olivat väitetysti myöntäneet Paris Saint-Germain FC:lle sääntöjenvastaista valtiontukea siten, että Fédération Française de Football (Ranskan jalkapalloliitto) oli väliaikaisesti keskeyttänyt UEFA:n seuralisenssisääntöjen ja Financial Fair Play -sääntöjen täytäntöönpanon. [4]

8. Abdelmouinen mukaan tämä täytäntöönpanon laiminlyöntiä koskeva päätös johti Espanjan ja Ranskan ammattilaisjalkapalloelinten soveltamien sääntöjen vääristymiseen, mikä vaikutti kilpailuun ja mahdollisti sen, että Paris Saint-Germain FC pystyi rekrytoimaan Lionel Messin.

9. Komissio vastasi 1.9.2021 päivätyllä kirjeellä Abdelmouinen kanteluun (jäljempänä riidanalainen päätös). [5]

10. Riidanalaisessa päätöksessä todetaan olennaisilta osin seuraavaa:

”[Menettelyasetuksen] 24 artiklan 2 kohdan mukaan vain asianomaiset osapuolet voivat tehdä virallisen kantelun. Asianomaisilla osapuolilla tarkoitetaan jäsenvaltiota, henkilöä, yritystä tai yritysten yhteenliittymää, jonka etuihin tuen myöntäminen voi vaikuttaa, erityisesti tuensaajaa, kilpailevia yrityksiä ja alan järjestöjä – –

Olette tehnyt kantelun [FC Barcelonan] jäsenen (socio) nimissä. Jäsen ei ole Paris Saint-Germain FC:n kilpailija eikä alan järjestö. Vaikka ”asianomaisen osapuolen” määritelmä ei ole rajoitu pelkästään tuensaajan kilpailijoihin, henkilön toimenpiteeseen liittyvien vain yleisten tai välillisten etujen perusteella henkilöä ei voida katsoa asianomaiseksi osapuoleksi, koska tällaiset seikat eivät osoita mitään todellista vaikutusta kyseisen henkilön tilanteeseen. Esimerkiksi tuensaajan kanssa kilpailevan yrityksen osakkeenomistajan asema ei anna kyseiselle henkilölle omaa, kyseisen yrityksen edusta erillistä etua. Osakkeenomistaja voi puolustaa etujaan kyseisen toimen osalta vain käyttämällä oikeuksiaan kyseisen yrityksen, jolla itsellään voi olla oikeus tehdä kantelu, jäsenenä. Asianomaisen osapuolen asema ei ulotu kaikkiin henkilöihin, joihin yrityksen vuotuisen nettotuloksen pieneminen saattaa vaikuttaa. [FC Barcelonan], joka on voittoa

[4] UEFA:n seuralisenssi- ja Financial Fair Play -säännöt ovat saatavilla osoitteessa https://documents.uefa.com/v/u/MFxeqLNKelkYyh5JSafuhg.

[5] Kyseinen asiakirja on rekisteröity numerolla COMP.C.4/AH/mdr 2021(092342).

tavoittelematon yhdistys, jäsenten (”socios”) tilanne on tältä osin samanlainen kuin yrityksen osakkeenomistajien, koska he voivat vedota [FC Barcelonan] välityksellä ainoastaan välilliseen intressiin kyseessä olevan toimenpiteen osalta.

Koska teitä ei näin ollen voida pitää asianomaisena osapuolena, kirjelmäänne ei voida pitää [menettelyasetuksen] 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna virallisena kanteluna.”

B Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

11. PBL ja Abdelmouine (jäljempänä yhdessä valittajat) nostivat 24.9.2021 päivätyllä kannekirjelmällä unionin yleisessä tuomioistuimessa SEUT 263 artiklaan perustuvan kanteen.

12. Tällä kanteella osapuolet vaativat riidanalaisen päätöksen kumoamista ja komission velvoittamista muun muassa aloittamaan Ranskaa vastaan tutkinnan, joka koskee sääntöjenvastaista valtiontukea Paris Saint-Germain FC:lle sen kansallisten ja eurooppalaisten kilpailujen yhteydessä. [6]

13. Ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyssä ainoassa kanneperusteessa väitettiin, että menettelyasetuksen 1 artiklan h alakohtaa on rikottu. Siinä valittajat väittivät myös, että komissio oli virheellisesti rinnastanut osakkeenomistajan ja ”socion” aseman toisiinsa ja siten tulkinnut asianomaisen osapuolen käsitettä virheellisesti. [7]

14. Valituksenalaisessa tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin totesi ensinnäkin, että kumoamiskanne jätetään tutkimatta siltä osin kuin PBL on sen nostanut, koska ei ollut näyttöä siitä, että kantelu oli tehty myös tämän osapuolen nimissä. [8]

15. Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin tarkasteli Abdelmouinen esittämiä neljänlaisia intressejä, eli i) FC Barcelonan taloudelliseen tilanteeseen liittyvä suora varallisuusintressi; ii) jalkapallon arvoihin ja urheilun puolustamiseen liittyvä intressi; iii) kilpailun vääristymisen seuraukset sille, miten FC Barcelona on organisoitu ja iv) ”socio”-jäsenten oikeuksien säilyttämistä koskeva intressi, jos FC Barcelonan asema tai rakenne muuttuu.

16. Unionin yleinen tuomioistuin totesi, että mikään niistä intresseistä, joihin Abdelmouine vetosi tukeakseen asemaansa menettelyasetuksen 1 artiklan h alakohdassa tarkoitettuna asianomaisena osapuolena, ei voi johtaa riidanalaisen päätöksen kumoamiseen. [9]

17. Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin totesi, että Abdelmouinen argumentti, jonka mukaan hänen asemaansa ”sociona” ei voitu rinnastaa yhtiön osakkeenomistajan asemaan, on tehoton. Se selitti, että komission riidanalaisessa päätöksessä tekemä vertailu oli liitännäinen komission toteamukseen nähden, jonka mukaan Abdelmouine ei ollut asianomainen osapuoli. [10]

18. Edellä esitettyjen päätelmien perusteella unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kumoamiskanteen ja velvoitti valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

6 Valituksenalaisen tuomion 7 kohta.

7 Valituksenalaisen tuomion 19 kohta.

8 Valituksenalainen tuomion 17 ja 18 kohta.

9 Valituksenalaisen tuomion 28–47 kohta.

10 Valituksenalaisen tuomion 51–53 kohta.

III Asian käsittely unionin tuomioistuimessa

19. Valittajat vaativat 11.4.2023 tekemällään valituksella, että unionin tuomioistuin kumoaa valituksenalaisen tuomion kokonaisuudessaan ja hyväksyy ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyt lopulliset vaatimukset.

20. Komissio vaatii 14.7.2023 toimittamassaan vastauksessa, että unionin tuomioistuin hylkää valituksen ja velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

IV Asian tarkastelu

21. Riidanalaisella päätöksellä komissio ilmoitti Abdelmouinelle, että hänen kanteluaan ei voitu käsitellä menettelyasetuksen 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna ”virallisena” kanteluna. Komission mukaan tämä johtuu siitä, että Abdelmouine ei ollut kyseisen asetuksen 1 artiklan h alakohdassa tarkoitettu ”asianomainen osapuoli”. Riidanalaisessa päätöksessä selitetään kuitenkin myös, että Abdelmouinen toimittamat tiedot kirjattaisiin ”yleisinä markkinatietoina”. [11]

22. Komissio ei selittänyt, mitä seurauksia olisi siitä, että hänen kirjeenvaihtoaan ei käsiteltäisi ”virallisena” kanteluna vaan pikemminkin ”yleisinä markkinatietoina”. Riidanalaisessa päätöksessä ei myöskään ole mitään mainintaa siitä, katsooko komissio, että kyseessä on (sääntöjenvastainen) valtiontuki, tai aikooko se aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn.

23. Valittajat riitauttavat siis kumoamiskanteellaan lähinnä sen, että komissio kieltäytyi luokittelemasta Abdelmouinea asianomaiseksi osapuoleksi.

24. Mielestäni tämä riitauttaminen herättää kaksi kysymystä. Ensinnäkin, mitä seurauksia tästä kieltäytymisestä on Abdelmouinelle? Toiseksi, onko Abdelmouinelta virheellisesti evätty asianomaisen osapuolen asema?

25. Käsittelen näitä kysymyksiä vuorotellen. Tätä varten selvitän ensin lyhyesti asianomaisille osapuolille ja henkilöille, joilla ei ole tällaista asemaa, myönnetyt menettelylliset oikeudet (A). Tämän jälkeen tarkastelen menettelyasetuksen 1 artiklan h alakohdassa tarkoitetun asianomaisen osapuolen aseman saamisen edellytyksiä (B). Lopuksi tarkastelen, tekikö unionin yleinen tuomioistuin virheen evätessään Abdelmouinelta asianomaisen osapuolen aseman (C).

A Asianomaisten osapuolten ja muiden henkilöiden menettelylliset oikeudet

26. Komission velvollisuus tutkia tukia, jotka voivat heikentää yritysten (ja jäsenvaltioiden) välistä tehokasta ja vääristymätöntä kilpailua sisämarkkinoilla, perustuu suoraan perussopimuksiin.

[11] Kyseistä käsitettä ei ole määritelty menettelyasetuksessa. Siihen viitataan kuitenkin kyseisen asetuksen johdanto-osan 32 kappaleessa, jossa selitetään seuraukset, joita aiheutuu siitä, että toimitetut tiedot eivät täytä valituslomakkeessa asetettuja edellytyksiä: toisin sanoen kyseisten tietojen ei ”olisi välttämättä johdettava *viran puolesta tehtävään* tutkintaan”

27. Näin ollen, kun komissio saa tietoja, joiden mukaan SEUT 107 artiklaa on mahdollisesti rikottu, sen on SEUT 108 artiklan 3 kohdan nojalla tutkittava nämä tiedot ja päätettävä, edellyttävätkö ne lisätoimia, mukaan lukien SEUT 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn aloittaminen. [12]

28. Tämä velvollisuus syntyy riippumatta siitä, saako komissio tietyt tiedot sisämarkkinoilla vääristyneen kilpailun uhrilta vai henkilöltä, jolla voidaan katsoa olevan väitetyn sääntöjenvastaisen tuen myöntämiseen liittyviä yhteisiä tai yleisiä huolenaiheita.

29. Samaan aikaan SEUT 108 artiklassa annetaan komissiolle yksinomainen toimivalta valvoa valtiontukisääntöjen asianmukaista täytäntöönpanoa, ja siinä määrätään, että komissio hoitaa tätä tehtävää ”jäsenvaltioiden kanssa”.

30. Tämän perusteella unionin tuomioistuin on katsonut, että valtiontuen valvontamenettelyyn osallistuvat vain komissio ja jäsenvaltiot: tuen myöntämistä koskevaan tutkinta aloitetaan valtiota vastaan ja kohdistetaan siihen eikä tuensaajaa tai muita osapuolia, joihin tuki vaikuttaa, vastaan. [13]

31. Kolmannet osapuolet on siis lähtökohtaisesti suljettu valtiontukimenettelyn, erityisesti sen alustavan vaiheen, ulkopuolelle ennen kuin on tehty päätös siitä, aloitetaanko SEUT 108 artiklan 2 kohdan mukainen tutkinta.

32. Tämä poissulkeminen merkitsee sitä, ettei tuen saajalla tai muilla tahoilla, joihin se vaikuttaa, voida katsoa olevan erityistä roolia SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaisessa tukien alustavassa tutkintavaiheessa. [14]

33. Kolmansilla osapuolilla katsottiin olevan tiettyjä menettelyllisiä oikeuksia vain SEUT 108 artiklan 2 kohdan nojalla aloitetussa muodollisessa tutkintamenettelyssä. Koska menettelyn tämän vaiheen tarkoituksena on ”sen mahdollistaminen, että komissio saa täydelliset tiedot kaikista asiaan liittyvistä seikoista”, komissiolla on velvollisuus antaa ”asianomaisille” tilaisuus esittää näkemyksensä sille. [15]

34. Vaikka komissiolla on perussopimukseen perustuva velvollisuus tutkia kaikki mahdolliset sääntöjenvastaiset tukitapaukset, asianomaisilla osapuolilla ei kuitenkaan ollut menettelyllisiä oikeuksia alustavassa vaiheessa.

[12] Ks. vastaavasti tuomio 2.4.1998, komissio v. Sytraval ja Brink’s France (C-367/95 P, EU:C:1998:154, 62 kohta) (jäljempänä tuomio komissio v. Sytraval ja Brink’s France) (jossa selitetään, että vaikka komissiolla ei ole velvollisuutta kuulla kantelijaa, ”edellä todettu [ei] tarkoita, etteikö komissiolla olisi velvollisuutta tarvittaessa tutkia kantelua laajemminkin kuin vain kantelijan sille esittämien tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta. Komissiolla on nimittäin perustamissopimukseen sisältyviin valtiontukimääräyksiin perustuvan hallinnollisen menettelyn asianmukaisen kulun turvaamiseksi velvollisuus tutkia kantelu huolellisesti ja puolueettomasti, mikä saattaa edellyttää, että se tutkii myös sellaisia seikkoja, joihin kantelija ei ole nimenomaisesti vedonnut.”). Ks. vastaavasti julkisasiamies Botin ratkaisuehdotus Itävalta v. Scheucher-Fleisch ym. (C-47/10 P, EU:C:2011:373, 120 kohta).

[13] Ks. vastaavasti tuomio komissio v. Sytraval ja Brink’s France, 59 kohta, ja tuomio 24.9.2002, Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio (C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, 81 ja 83 kohta).

[14] Ks. esim. tuomio 24.9.2002, Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio (C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, 83 kohta) ja 6.10.2005, Scott v. komissio (C-276/03 P, EU:C:2005:590, 33 kohta). Tämä siitä huolimatta, että, kuten julkisasiamies Lenz toteaa ratkaisuehdotuksessaan komissio v. Sytraval ja Brink’s France (C-367/95 P, EU:C:1997:249, 86 kohta), ”perustamissopimus ei tosin estä komissiota kuulemasta sitä, jota asia koskee, jo 93 artiklan 3 kohdan mukaisessa alustavassa tutkimismenettelyssä”.

[15] Ks. tuomio 15.6.1993, Matra v. komissio (C-225/91, EU:C:1993:239, 16 kohta). Ks. vastaavasti myös tuomio 20.3.1984, Saksa v. komissio (84/82, EU:C:1984:117, 11 ja 13 kohta).

35. Vasta vuonna 1998 tuomion komissio v. Sytraval ja Brink's France antamisen jälkeen kolmansille osapuolille myönnettiin ensimmäisen kerran tiettyjä menettelyllisiä oikeuksia muodollisen tutkintamenettelyn ulkopuolella. [16]

36. Kyseinen tuomio oli myös aloite, jolla asetuksen N:o 659/1999 [17] (menettelyasetuksen edeltäjä) [18] perustana olevan lainsäädäntömenettelyn aikana näille osapuolille annettiin virallisesti erityinen oikeus tehdä kantelu komissiolle ja ”toimittaa komissiolle tietoja oletetuista sääntöjenvastaisista tuista”. [19]

37. Kyseiseen kanteluoikeuteen liittyy tiettyjä menettelyasetuksessa menettelyn alustavassa vaiheessa myönnettyjä menettelyllisiä oikeuksia.

38. Esimerkiksi kantelun tekemisen yhteydessä menettelyasetuksen 24 artiklan 2 kohdassa edellytetään, että komissio on yhteydessä kantelijaan. Tämä vaatimus merkitsee sitä, että jos komissio katsoo kantelussa esitettyjen tietojen perusteella, että muodollisen tutkintamenettelyn aloittamiselle ei prima facie ole riittäviä perusteita, sillä on velvollisuus ilmoittaa tästä päätöksestä asianomaiselle osapuolelle. Ilmoitettuaan tämän kannan komission on lisäksi annettava asianomaiselle osapuolelle aikaa vastata ja mahdollisesti toimittaa lisätietoja. Lopuksi komissio on velvollinen lähettämään asianomaiselle osapuolelle jäljennöksen kantelun aihetta koskevassa asiassa annetusta päätöksestä.

39. Oikeuskäytännössä näitä oikeuksia on vahvistettu edelleen.

40. Kun komissio päättää olla aloittamatta SEUT 108 artiklan 2 kohdan mukaista muodollista tutkintamenettelyä, koska se katsoo, että kantelun perusteena oleva toimenpide ei ole sisämarkkinoille soveltumatonta tukea tai koska kyseinen tuki katsotaan perustelluksi, kantelijalla katsotaan olevan asiavaltuus riitauttaa tehty päätös SEUT 263 artiklan neljännen kohdan perusteella. Unionin tuomioistuin on katsonut, että tämä mahdollisuus nostaa kanne on perusteltu niiden menettelyllisten oikeuksien vuoksi, jotka kolmannella osapuolella olisi ollut, jos muodollinen menettely olisi aloitettu. [20]

[16] Ks. tuomio komissio v. Sytraval ja Brink's France, 45–48 kohta.

[17] Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999 (EYVL 1999, L 83, s. 1; jäljempänä asetus N:o 659/1999).

[18] Kuten kyseisen asetuksen valmisteluasiakirjoista ilmenee, komissio ei alun perin ehdottanut tätä oikeutta (ks. ehdotus neuvoston asetukseksi (EY) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (KOM/98/0073 lopull.) (EYVL 1998, C 116, s. 13)). Itse asiassa Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ehdotti tuomioon komissio v. Sytraval ja Brink's France viitaten, että olisi toivottavaa, että tietyille osapuolille myönnettäisiin oikeus tehdä kantelu. Ks. talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus neuvoston asetukseksi (EY) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä” (EYVL 1998, C 284, s. 10), kohta 4.3.1.

[19] Ks. asetuksen N:o 659/1999 20 artiklan 2 kohta, jossa valtuutetaan ”asianomaiset osapuolet [toimittamaan] komissiolle tietoja oletetuista sääntöjenvastaisista tuista ja tuen väärinkäytöstä”.

[20] Ks. erityisesti tuomio 17.7.2008, Athinaïki Techniki v. komissio (C-521/06 P, EU:C:2008:422, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja tuomio 31.1.2023, komissio v. Braesch ym. (C-284/21 P, EU:C:2023:58, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41. Menettelyasetus avaa näin ollen kolmansille osapuolille menettelyllisen mahdollisuuden olla ainakin jossain määrin yhteydessä komissioon ennen SEUT 108 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen menettelyn aloittamista. [21]

42. Menettelyasetuksessa ei kuitenkaan anneta menettelyllisiä oikeuksia kolmansille osapuolille, jotka toimittavat komissiolle tietoja väitetystä valtiontuesta. Menettelyasetuksessa tehdään pikemminkin lähtökohtaisesti ero ”asianomaisten osapuolten” ja (oman sanavalintani mukaisesti) ”muiden tiedonantajien” välillä.

43. Menettelyasetuksen 12 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan komissio *voi* omasta aloitteestaan tutkia *miltä tahansa taholta saamiaan* tietoja oletetusta sääntöjenvastaisesta tuesta. Sitä vastoin kyseisen säännöksen toisessa alakohdassa säädetään, että komissio tutkii viipymättä *minkä tahansa asianomaisen osapuolen* tekemän kantelun, jos kantelu tehdään menettelyasetuksen 24 artiklan 2 kohdan mukaisesti. [22]

44. Menettelyasetuksen 24 artiklan 2 kohdassa varataan asianomaisille osapuolille oikeus tehdä kantelu.

45. Kyseisessä artiklassa säädetään erityisesti, että ”asianomaiset osapuolet voivat tehdä kantelun antaakseen komissiolle tietoja oletetuista sääntöjenvastaisista tuista tai oletetusta tuen väärinkäytöstä. Tätä varten asianomaisen osapuolen on täytettävä asianmukaisesti lomake, josta on säädetty – – täytäntöönpanosäännöksessä ja annettava siinä pyydetyt pakolliset tiedot.” [23]

46. Menettelyasetuksen 24 artiklan 2 kohdassa säädetään näin ollen kahdesta käytännön vaatimuksesta, jotka koskevat kantelun tekemistä komissiolle: i) kantelun tekijän on oltava asianomainen osapuoli ja ii) asianomaisen osapuolen on täytettävä vakiolomake sekä annettava pyydetyt tiedot sen osoittamiseksi, että kyseessä on prima facie sääntöjenvastainen tuki tai tuen väärinkäyttö. [24]

47. Asianomaisen osapuolen käsite antaa näin ollen tämäntyyppisille tiedonantajille tiettyjä menettelyllisiä oikeuksia, joita muilla tiedonantajilla ei ole.

48. Koska siis komissio on evännyt Abdelmouinelta menettelyasetuksessa tarkoitetun asianomaisen osapuolen aseman, se on myös evännyt häneltä kyseisessä asetuksessa säädetyt menettelylliset oikeudet, vaikka tämä ei vapauta komissiota velvollisuudesta tutkia väitettyä valtiontukea koskevat tiedot.

[21] Kolmansien osapuolten menettelyllinen asema valtiontukimenettelyssä eroaa kuitenkin näille osapuolille kilpailuoikeuden ja kaupan alalla myönnetystä vapaammasta asemasta. Ks. vertailun vuoksi EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan mukaisten komission menettelyjen kulusta 7.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 773/2004 (EUVL 2004, L 123, s. 18) 5 artikla ja polkumyynnillä muista kuin Euroopan unionin jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 8.6.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1036 (EUVL 2016, L 176, s. 21) 5 artikla. Vastaavasti kilpailuoikeudellisiin tutkimuksiin tehdyn eron osalta ks. Niejahr, M. ja Scharf, T., ”Some Thoughts on the Jurisprudence of European Courts Concerning the Admissibility of Actions against State Aid Decisions”, *EC State Aid Law – Le droit des aides d'État dans la CE: Liber amicorum Francisco Santaolalla Gadea*, Kluwer, 2008, s. 353 ja 354.

[22] Mielenkiintoista on se, että asetuksen N:o 659/1999 vastaavassa säännöksessä eli 10 artiklan 1 kohdassa ei tehty tällaista eroa. Siinä säädettiin, että ”jos komissiolla on miltä hyvänsä taholta saatuja tietoja oletetusta sääntöjenvastaisesta tuesta, se tutkii tiedot viipymättä”.

[23] Menettelyasetuksen 24 artiklan 2 kohta.

[24] Viimeksi mainittua seikkaa täsmennetään 24 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa.

B Mitä tarkoitetaan asianomaisella osapuolella?

49. Asianosaisen osapuolen määritelmä on esitetty menettelyasetuksen 1 artiklan h alakohdassa.

50. Kyseisessä säännöksessä, jossa säilytetään asetuksen N:o 659/1999 sanamuoto, kodifioidaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö SEUT 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta käsitteestä ”niitä, joita asia koskee”. [25]

51. Siinä todetaan, että ”’asianomaisella osapuolella’” tarkoitetaan ”jäsenvaltiota, henkilöä, yritystä tai yritysten yhteenliittymää, jonka etuihin tuen myöntäminen voi vaikuttaa, erityisesti tuensaajaa, kilpailevia yrityksiä ja alan järjestöjä”.

52. Unionin tuomioistuin on todennut, että vaikka tämä määritelmä kattaa varmasti tuensaajan kilpailevat yritykset, [26] sen sanamuoto on sellainen, että se voi kattaa ”ennalta määrittelemättömän henkilöryhmän”. [27]

53. Tätä teoriassa avointa henkilöluetteloa rajoittava kriteeri koskee sitä, voiko tuen myöntäminen *vaikuttaa* henkilön *etuihin*. [28]

54. Koska nyt käsiteltävässä asiassa on kyse osapuolesta, joka ei ole kilpaileva yritys sen yrityksen kanssa, jolle tuki väitetysti myönnettiin, menettelydirektiivin 1 artiklan h alakohdassa tarkoitettujen käsitteiden ”etu” ja ”vaikuttaa” merkitys on merkityksellinen vastattaessa kysymykseen siitä, onko Abdelmouinella asianomaisen osapuolen asema.

1. Intressiä koskeva kysymys

55. Mitkä intressit (l. edut) voivat tehdä luonnollisesta henkilöstä ja oikeushenkilöstä asianomaisen osapuolen? Menettelyasetuksessa ei käsitellä tätä kysymystä.

56. Yhden oikeuskäytäntölinjan mukaan unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että henkilö, jolla on ”vain yleinen tai välillinen intressi” tiettyä tukitoimenpidettä kohtaan, *ei voi* olla asianomaisen osapuolen asemassa. [29] Tämä oikeuskäytäntölinja ei selitä, mitä ilmaisulla ”vain yleinen” intressi tarkoitetaan. Se näyttää kuitenkin saavan vaikutteita oikeuskäytännöstä, jonka mukaan toimen on koskettava henkilöä erikseen SEUT 263 artiklan neljännen kohdan mukaisesti. [30] Tämä on mielestäni väärin.

[25] Ks. tuomio 31.1.2023, komissio v. Braesch ym. (C-284/21 P, EU:C:2023:58, 58 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) (jossa todetaan, että ”unionin lainsäätäjän on kodifioinut käsitteen ’osapuoli, jota asia koskee’ määritelmän, sellaisena kuin se ilmenee unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, [menettelyasetuksen] 1 artiklan h alakohdassa”).

[26] Ks. vastaavasti tuomio 14.11.1984, Intermills v. komissio (323/82, EU:C:1984:345, 16 kohta) ja tuomio 24.5.2011, komissio v. Kronoply ja Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341, 63 kohta).

[27] Ks. tuomio 31.1.2023, komissio v. Braesch ym. (C-284/21 P, EU:C:2023:58, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Ks. vastaavasti myös tuomio 14.11.1984, Intermills v. komissio (323/82, EU:C:1984:345, 16 kohta).

[28] Menettelyasetuksen 1 artiklan h alakohta. Kursivointi tässä.

[29] Ks. valituksenalaisen tuomion 33 kohta; tuomio 19.12.2019, BPC Lux 2 ym. v. komissio (T-812/14 RENV, ei julkaistu, EU:T:2019:885, 60 kohta); tuomio 7.6.2023, UNSA Énergie v. komissio (T-322/22, ei julkaistu, EU:T:2023:307, 20 kohta) ja määräys 25.6.2003, Pérez Escolar v. komissio (T-41/01, EU:T:2003:175, 36 kohta).

[30] Tämä oikeuskäytäntölinja perustuu näin ollen aivan toisenlaiseen (oikeudelliseen) kriteeriin. Ks. tältä osin erityisesti tuomio 19.12.2019, BPC Lux 2 ym. v. komissio (T-812/14 RENV, ei julkaistu, EU:T:2019:885, 60 kohta) – joka perustuu 25.6.2003 annettuun määräykseen Pérez Escolar v. komissio (T-41/01, EU:T:2003:175, 36 kohta) – joka puolestaan perustuu 16.9.1998 annettuun tuomioon Waterleiding Maatschappij v. komissio (T-188/95, EU:T:1998:217, 37 kohta), jossa todetaan, että ”riidanalainen päätös, jossa ainoastaan hyväksytään yleisesti sovellettavat verosäännökset, ei voi sen normatiivisesta luonteesta johtuen koskea kantajaa erikseen[, koska] kyseinen päätös koskee objektiivisesti määriteltyjä tilanteita, ja sillä on oikeusvaikutuksia yleisesti ja abstraktisti määritellylle henkilöryhmälle”.

57. Intressin käsite, siltä osin kuin se liittyy asianomaisen osapuolen asemaan valtiontukimenettelyssä, on erotettu tämän osapuolen oikeudesta riitauttaa komission päätös, jonka se saa 108 artiklan 2 kohdassa säädetyssä muodollisessa tutkintamenettelyssä. Jotta asianomaisella osapuolella olisi asiavaltuus riitauttaa tällainen päätös, sen on osoitettava, että asia koskee sitä suoraan ja erikseen – tämä oikeus ei johdu suoraan siitä, että sitä kohdellaan menettelyasetuksessa tarkoitettuna asianomaisena osapuolena. [31]

58. Toimen oletetaan koskevan asianomaista osapuolta suoraan ja erikseen vain, jos kyseinen osapuoli aikoo riitauttaa päätöksen olla aloittamatta muodollista menettelyä (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 40 kohta).

59. Toisen oikeuskäytäntölinjan mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei kuitenkaan aseta asianomaisen osapuolen aseman edellytykseksi sitä, että kyseessä on erityinen *henkilökohtainen* intressi eikä erityinen *yleinen* intressi. [32]

60. Katson, että tämä lähestymistapa vastaa paremmin asianomaisen osapuolen aseman tarkoitusta valtiontukimenettelyssä.

61. Kantelumenettely on, kuten itse menettelyasetuksessa säädetään, ”olennainen tietolähde unionin valtiontukisääntöjen rikkomisen havaitsemiseksi”. [33]

62. Tältä osin ei pitäisi olla merkitystä sillä, minkälainen subjektiivinen intressi sai kantelijan kääntymään komission puoleen väittäen, että kyse on sääntöjenvastaisesta tuesta. [34]

63. Komissio voi asianomaisilta osapuolilta saamiensa tietojen perusteella mahdollisesti selvittää ja tutkia, aiheuttaako tukitoimenpide haitallisia vaikutuksia sisämarkkinoille. Vaikka kantelijan intressit eivät olisikaan samansuuntaisia esimerkiksi tuensaajan intressien kanssa tai vaikka ne eivät olisikaan taloudellisia intressejä, tärkeää on kuitenkin kaikkien unionin oikeuden oikeussubjektien yhteinen yleinen intressi, jonka valvonta on annettu komission tehtäväksi, kieltää *kaikki* tuet, jotka eivät ole sisämarkkinoiden kilpailuedellytysten mukaisia.

64. Tämä avoin lähestymistapa siihen, mitkä intressit kuuluvat menettelyasetuksen soveltamisalaan, näkyy erityisesti unionin tuomioistuimen tuomiossa Ja zum Nürburgring v. komissio. [35]

[31] Ks. vastaavasti tuomio 31.1.2023, komissio v. Braesch ym. (C-284/21 P, EU:C:2023:58, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

[32] Ks. tuomio 15.9.2021, CAPA ym. v. komissio (T-777/19, EU:T:2021:588, 89 kohta), jossa todetaan, että ”lähtökohtaisesti ei voidakaan sulkea pois sitä, että tuki vaikuttaa konkreettisesti kolmansien intresseihin siksi, että tuettava laitos vaikuttaa ympäristöönsä ja muun muassa muuhun liiketoimintaan, jota harjoitetaan sen läheisyydessä”; pysytetty muutoksenhaussa 14.12.2023 annetulla määräyksellä CAPA ym. v. komissio (C-742/21 P, ei julkaistu, EU:C:2023:1000, 83 kohta).

[33] Menettelyasetuksen johdanto-osan 32 kappale.

[34] Ks. vastaavasti tuomio 31.1.2023 komissio v. Braesch ym. (C-284/21 P, EU:C:2023:58, 60 kohta), jossa unionin tuomioistuin korosti, että edellytyksenä on, että ”[yritys] väittää, että tuen myöntäminen voi vaikuttaa sen etuihin”, mutta ei kuitenkaan määrännyt komissiota tai unionin yleistä tuomioistuinta arvioimaan, liittyykö tämä intressi kantelun tehneeseen osapuoleen.

[35] Tuomio 2.9.2021 Ja zum Nürburgring v. komissio (C-647/19 P, EU:C:2021:666) (jäljempänä tuomio Ja zum Nürburgring v. komissio). Ks. kuitenkin myös tuomio 9.7.2009, 3F v. komissio (C-319/07 P, EU:C:2009:435, 65 ja 104 kohta) (joka koski Tanskan työntekijöiden yleisen ammattijärjestön ja sen jäsenten intressejä siltä osin kuin kyse oli verotuksellisista toimenpiteistä, jotka liittyivät unionin ulkopuolisten maiden merenkulkijoiden työhönottoon).

65. Unionin tuomioistuin selitti siinä, että ”yhdisty[ksen], joka puolustaa saksalaisen autourheilun intressejä suhteessa Nürburgringin kilparataan – – [ja jonka] keskeinen päämäärä on taata tämän kilpa-ajoradan toiminta yleisen edun mukaisin taloudellisin ehdoin siten, että pääsy kilpa-ajoradalle voidaan taata myös amatööriurheilijoille”,[36] intressi on riittävä täyttämään etua koskevan kriteerin.

66. Näin ollen ei ole mitään syytä katsoa, että intressiä, joka liittyy urheilujärjestöjen tietynlaisen organisaatiorakenteen ja toiminnallisen rakenteen säilyttämiseen, tai jopa laajempaa intressiä, joka liittyy oikeudenmukaisuuden varmistamiseen tietyssä urheilulajissa, ei voitaisi ottaa huomioon intressinä, joka riittää määrittelemään osapuolen menettelyasetuksessa tarkoitetuksi asianomaiseksi osapuoleksi.

67. Tästä seuraa, että kysymys siitä, mihin intresseihin voidaan vaikuttaa, on melko yksinkertainen: *kaikkia* intressejä voidaan suojella tekemällä kantelu sellaisen tuen myöntämisestä, joka voi vaikuttaa kilpailuedellytyksiin sisämarkkinoilla.

68. Kun kuitenkin otetaan huomioon, että asianomaisen osapuolen asema antaa osapuolelle tiettyjä oikeuksia, ja kun otetaan huomioon, että menettelyasetuksella ei ole tarkoitus myöntää näitä oikeuksia kaikille vaan rajoittaa ne tiettyyn henkilöryhmään, niiden henkilöiden piiriä, jotka voivat vedota tähän asemaan, on väistämättä rajoitettava.

69. Kuten selitän, todellinen ratkaiseva tekijä ei ole kyseessä olevan edun tyyppi vaan pikemminkin vaatimus, että etuun kohdistuu vaikutus. Toisin sanoen kysymys on siitä, onko luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön etuun tai etuihin kohdistuvien vaikutusten ja kyseessä olevan tukitoimenpiteen välillä syy-yhteys.

2. Vaikutusta koskeva kysymys

70. Menettelyasetuksen 1 artiklan h alakohdassa asianomaisen osapuolen aseman edellytykseksi asetetaan se, että tuen myöntäminen voi vaikuttaa tämän osapuolen etuihin.

71. Oikeuskäytännössä tämä edellytys on perinteisesti ymmärretty siten, että se edellyttää, että kyseessä olevalla tukitoimenpiteellä saattaa olla todellinen tai konkreettinen vaikutus kyseessä olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön asemaan tai niiden henkilöiden asemaan, joita se edustaa.[37]

72. Mielestäni nämä ilmaisut ovat pelkkiä synonyymejä sille vaatimukselle, että kyseessä olevan tukitoimenpiteen ja väitettyjen vaikutusten välillä on oltava syy-yhteys.

73. Menettelyasetuksen 1 artiklan h alakohdasta käy ilmi, että sen, joka haluaa vedota asianomaisen osapuolen asemaan, on osoitettava, että kyseessä olevaan etuun kohdistuva kielteinen vaikutus *johtuu* konkreettisesta toimenpiteestä, jota se vastustaa.[38]

[36] Tuomio Ja zum Nürburgring v. komissio, 66 kohta.

[37] Ks. erityisesti tuomio 9.7.2009, 3F v. komissio (C-319/07 P, EU:C:2009:435, 33 kohta); tuomio 24.5.2011, komissio v. Kronoply ja Kronotex (C-83/09 P, EU:C:2011:341, 65 kohta) ja tuomio 27.10.2011, Itävalta v. Scheucher-Fleisch ym. (C-47/10 P, EU:C:2011:698, 132 kohta).

[38] Ks. vastaavasti tuomio 31.1.2023, komissio v. Braesch ym. (C-284/21 P, EU:C:2023:58, 60 ja 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kuten erityisesti näistä kohdista ensimmäisessä vahvistetaan, syy-yhteyttä koskeva kriteeri on se, mitä tuen konkreettisia tai todellisia vaikutuksia liittyvässä oikeuskäytännössä on pyritty osoittamaan (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 71 kohta).

74. Kun lisäksi otetaan huomioon, että kyseisen säännöksen tekstissä käytetään modaaliverbiä (voida), asianomaisen osapuolen asema ei riipu siitä, kohdistuuko osapuolen etuihin tosiasiallisesti vaikutuksia, vaan se kattaa myös *mahdollisen* vaikutuksen, joka voi aiheutua kyseisestä tukitoimenpiteestä. [39]

75. Käytännössä tällaista mahdollista syy-yhteyttä voi kuitenkin olla vaikea osoittaa varmuudella. Lukuisilla toimenpiteillä (joista osa on sääntelytoimenpiteitä) tai vaikutuksilla (jotka ovat peräisin edeltävistä tai myöhemmistä toimenpiteistä tai toimista) voi olla kielteisiä seurauksia kyseessä olevalle taholle.

76. Näissä olosuhteissa ehdotan, että edellä mainittua syy-yhteyttä täydennetään *poissuljennalla*.

77. Tämä tarkoittaa sitä, että komission on arvioitava, onko kantelun kohteena oleva toimenpide edelleen väitettyjen kielteisten vaikutusten lähde, vaikka kaikki vaikutukset, jotka todellisuudessa johtuvat muista mahdollisista lähteistä, poistettaisiinkin. [40]

78. Mielestäni oikeuskäytännössä tunnustetaan jo (implisiittisesti) tällainen lähestymistapa. [41]

79. Esimerkiksi tuomiossa Solar Ileias Bompaina v. komissio unionin tuomioistuin totesi, että uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tuottaja, johon oli todettu kohdistuneen kielteisiä vaikutuksia toimenpiteestä, jonka tarkoituksena oli alentaa tällaisten tuottajien syöttötariffeja, [42] ei kyennyt riittävällä tavalla osoittamaan näiden vaikutusten yhteyttä väitettyyn tukeen sähköntoimittajille, joihin kyseinen alentaminen ei vaikuttanut ja jotka näin ollen väitetysti hyötyivät edullisemmasta kilpailuasemasta. [43]

80. Vastaavasti hiljattain annetussa määräyksessä CAPA ym. v. komissio unionin tuomioistuin käsitteli kalastajaosuuskunnan vaatimuksia, jossa väitettiin, että merituulipuistoille myönnettävällä (toiminta)tuella on haitallinen vaikutus sen jäsenten kalastustoimintaan. Unionin yleisen tuomioistuimen arvioinnin perusteella unionin tuomioistuin katsoi, että valittajan kalastustoimintaan kohdistuvat väitetyt (mahdolliset) vaikutukset [44] eivät johtuneet kyseessä olevista tuista vaan Ranskan viranomaisten päätöksistä säännellä merenkulkua ja kalastustoimintaa kyseisten tuulipuistoalueiden läheisyydessä. [45]

[39] Ks. vastaavasti tuomio 7.4.2022, Solar Ileias Bompaina v. komissio (C-429/20 P, EU:C:2022:282, 35 kohta) (jossa todetaan, että ”vaikka kyseisen yrityksen etuihin kohdistuva vahinko voi olla vain potentiaalinen, riski konkreettisesta vaikutuksesta näihin samoihin etuihin on siis voitava osoittaa oikeudellisesti riittävällä tavalla”). Ks. myös määräys 10.5.2023, MKB Multifunds v. komissio (C-665/21 P, ei julkaistu, EU:C:2023:408, 48 kohta) ja määräys 14.12.2023, CAPA ym. v. komissio (C-742/21 P, ei julkaistu, EU:C:2023:1000, 73 kohta).

[40] On sanomattakin selvää, että tämä näkökohta ei rajoita komission yleistä velvollisuutta tutkia tiedot, jotka kantelun tehnyt asianomainen osapuoli on toimittanut sille (ks. analogisesti ja vastaavasti tuomio 22.9.2020, Itävalta v. komissio (C-594/18 P, EU:C:2020:2020:742, 85 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen)), jotta voidaan estää sellaiset jäsenvaltioiden strategiat, joiden tarkoituksena voi olla keinotekoisesti katkaista syy-yhteys riidanalaisen tukitoimenpiteen ja sen tiettyihin asianomaisiin osapuoliin kohdistuvan vaikutuksen välillä (ks. vastaavasti tuomio 27.10.2016, D'Oultremont ym. (C-290/15, EU:C:2016:816, 48 kohta) ja tuomio 25.6.2020, A ym. (Tuulivoimalat – Aalter ja Nevele) (C-24/19, EU:C:2020:503, 70 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) (joissa todetaan, että tehokkuusperiaate edellyttää, että jäsenvaltioiden toimia arvioidaan sellaisten mahdollisten strategioiden osalta, joiden tarkoituksena on pilkkoa toimenpiteet osiin unionin oikeudessa säädettyjen velvoitteiden kiertämiseksi).

[41] Ks. vastaavasti tuomio 31.1.2023, komissio v. Braesch ym. (C-284/21 P, EU:C:2023:58, 81 kohta) (jossa katsotaan, että asianomaisen osapuolen aseman arvioinnin kannalta ei ole merkitystä toimenpiteillä, jotka ”tosin liittyvät kyseiseen päätökseen tosiseikkojen osalta, mutta ovat siitä oikeudellisesti erillisiä”), ja määräys 14.12.2023, CAPA ym. v. komissio (C-742/21 P, ei julkaistu, EU:C:2023:1000, 97 kohta). Ks. myös vastaavasti tuomio 16.5.1991, Extramet Industrie v. neuvosto (C-358/89, EU:C:1991:214, 16–19 kohta) (jossa edellytetään, että polkumyynnillä tapahtuvasta tuonnista aiheutuvan vahingon määrittämiseen liittyvän syy-yhteyden arvioinnissa ei oteta huomioon muista tekijöistä johtuvaa vahinkoa).

[42] Ks. tuomio 7.4.2022, Solar Ileias Bompaina v. komissio (C-429/20 P, EU:C:2022:282, 41 kohta).

[43] Tuomio 7.4.2022, Solar Ileias Bompaina v. komissio (C-429/20 P, EU:C:2022:282, 43 kohta).

[44] Ks. määräys 14.12.2023, CAPA ym. v. komissio (C-742/21 P, ei julkaistu, EU:C:2023:1000, 40 ja 79 kohta).

[45] Ks. määräys 14.12.2023, CAPA ym. v. komissio (C-742/21 P, ei julkaistu, EU:C:2023:1000, 79 ja 94 kohta).

81. Katson näin ollen, että menettelyasetuksen 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun kanteluoikeuden sekä siitä johtuvien menettelyllisten oikeuksien edellytyksenä on, että kantelija osoittaa, että väitetyt (kielteiset) vaikutukset johtuvat kyseisestä tukitoimenpiteestä.

82. Jos kyseinen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ei pysty tätä osoittamaan, kyseinen osapuoli ei myöskään voi vedota menettelyyn ja oikeuksiin, jotka liittyvät menettelyasetuksen 1 artiklan h alakohdassa tarkoitettuun asianomaisen osapuolen asemaan.

C Valittajan asema

83. Unionin tuomioistuin on muutoksenhakumenettelyssä toimivaltainen arvioimaan ainoastaan sitä oikeudellista ratkaisua, joka on tehty ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyistä perusteista. [46]

84. Nyt käsiteltävässä asiassa Abdelmouinen väite rajoittuu komission toteamukseen, jonka mukaan hän ei ole menettelyasetuksen 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu asianomainen osapuoli eikä hän näin ollen voi tehdä kyseisen asetuksen mukaista kantelua Ranskan väitetystä valtiontuesta Paris Saint-Germain FC:lle. [47]

85. Tekikö komissio virheen tässä arvioinnissa? Lyhyt vastaus tähän kysymykseen on ”ei”. Näin ollen en katso, että unionin yleisen tuomioistuimen tuomio pitäisi kumota.

86. Katson kuitenkin, että kyseisen tuomion taustalla olevat perustelut olisi osittain korvattava sovellettavan oikeudellisen perusteen tasolla, jotta voidaan selventää oikeuskäytännön avoimuutta kaikenlaisille intresseille, joita rajoittaa ainoastaan se, että luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön intresseihin kohdistuvien vaikutusten ja kyseessä olevan tukitoimenpiteen välillä on oltava syy-yhteys.

87. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisessa tuomiossa ne neljä seikkaa, joiden perusteella Abdelmouine oli pyrkinyt selvittämään, vaikuttiko kyseessä oleva väitetty tukitoimenpide hänen intresseihinsä. [48]

88. Nämä seikat olivat väitetysti seuraavat: i) suora varallisuusintressi FC Barcelonan taloudelliseen tilanteeseen, joka saattaa johtaa hänen ja muiden ”socio”-jäsenten taloudelliseen vastuuseen, jos kyseinen seura asetetaan konkurssiin; [49] ii) intressi, joka liittyy jalkapallon arvoihin ja urheilun puolustamiseen yhteisenä hyvänä; [50] iii) kilpailun vääristymisen seuraukset FC Barcelonan organisaatiomuodolle, hänen moraalinen oikeutensa ”sociona” ja oikeudellisen ja taloudellisen epävarmuuden aiheuttaminen hänelle ja muille ”socio”-jäsenille, mikä ilmenee yhdistymisvapauden rajoittamisena; [51] ja iv) ”socio”-jäsenten oikeuksien säilyttämistä koskeva intressi, joka voisi olla uhattuna, jos FC Barcelonan asema tai rakenne muuttuu pääomayhtiöksi. [52]

[46] Ks. mm. tuomio 4.3.2021, komissio v. Fútbol Club Barcelona (C-362/19 P, EU:C:2021:169, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

[47] Abdelmouine ei esitä argumenttia, jonka mukaan hänen asemansa kantelijana perustuu SEUT 108 artiklan 3 kohtaan.

[48] Valituksenalaisen tuomion 28 kohta.

[49] Valituksenalaisen tuomion 29 kohta.

[50] Valituksenalaisen tuomion 32 kohta.

[51] Valituksenalaisen tuomion 35 kohta.

[52] Valituksenalaisen tuomion 39 kohta.

89. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi erikseen väitteen, jonka mukaan Abdelmouinen intressejä ei voitu rinnastaa osakkeenomistajan intresseihin, sillä perusteella, että riidanalaisen päätöksen asiaa koskeva osa oli toissijainen perustelu, jolla ei voitu kumota pääasiallista toteamusta, jonka mukaan Abdelmouine ei täyttänyt asianomaisen osapuolen aseman saamisen edellytyksiä. [53]

90. Vaikka Abdelmouine ei nimenomaisesti viittaa valituksenalaisen tuomion merkityksellisiin kohtiin, [54] käsittääkseni hän riitauttaa unionin yleisen tuomioistuimen päätelmän kaikkien edellä mainittujen seikkojen osalta.

91. Toisin kuin Abdelmouine itse asiassa väittää, unionin yleinen tuomioistuin ei kuitenkaan valituksenalaisessa tuomiossa sulkenut pois sitä mahdollisuutta, että Abdelmouine voisi ”sociona” vedota FC Barcelonan perussäännöissä hänelle tunnustettuihin intresseihin tai muihin hänelle subjektiivisesti kuuluviin intresseihin. [55]

92. Kuten olen selittänyt, mikä tahansa intressi – henkilökohtainen tai yleinen – voi kuulua asianomaisen osapuolen käsitteen piiriin, jos tuen myöntäminen voi vaikuttaa näihin intresseihin. Tähän sisältyy Abdelmouinen oletettu intressi FC Barcelonan pelaajasiirtopolitiikkaan ”sociona” sekä hänen yleisempi intressinsä jalkapallon yhdenvertaisiin kilpailuedellytyksiin yleisesti.

93. Kysymys on siitä, pystyikö Abdelmouine osoittamaan unionin yleiselle tuomioistuimelle esitettyjen todisteiden perusteella, että kyseessä olevan (väitetyn) tuen myöntäminen saattoi vaikuttaa näihin intresseihin.

94. Unionin yleinen tuomioistuin kiisti tämän. Valituksenalaisessa tuomiossa Abdelmouinen vaatimukset jätettiin tutkimatta tai hylättiin perusteettomina sillä perusteella, että: i) hän ei kyennyt osoittamaan, että FC Barcelonan perussääntöjen asiaa koskevissa artikloissa hänelle annettiin ne oikeudet, joihin tuen myöntäminen hänen mukaansa vaikuttaisi; [56] ii) hän ei kyennyt osoittamaan väitetyn intressiinsä kohdistuneen vaikutuksen ja tuen myöntämisen välistä yhteyttä; [57] ja iii) hänen selityksensä eivät olleet riittävän selkeitä sen osalta, miten hänen väitettyihin intresseihinsä vaikutettiin. [58]

95. Koska Abdelmouine ei väitä, että näyttö olisi otettu huomioon vääristyneellä tavalla näiden seikkojen osalta, unionin tuomioistuin ei voi tarkistaa tätä päätelmää.

96. Edellä esitetyn perusteella ei ole merkitystä sillä, voidaanko Abdelmouinen asema rinnastaa pääomayhtiön osakkeenomistajan asemaan vai ei: vaikka Abdelmouinen valituksenalaisesta tuomiosta esittämä arvostelu hyväksyttäisiin tältä osin, se ei merkitse sitä, että hän olisi menettelyasetuksessa tarkoitettu asianomainen osapuoli. [59]

[53] Valituksenalainen tuomion 50 ja 51 kohta.

[54] Kolmas ja neljäs valitusperuste on näin ollen todennäköisesti jätettävä tutkimatta, koska unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 169 artiklan 2 kohtaa ei ole noudatettu. Siinä edellytetään, että valituksessa yksilöidään täsmällisesti kaikki ne seikat tuomiossa, joiden kumoamista Abdelmouine vaatii; ks. mm. tuomio 4.7.2000, Bergaderm ja Goupil v. komissio (C-352/98 P, EU:C:2000:361, 34 kohta).

[55] Ks. esim. valituksenalainen tuomion 43 kohta.

[56] Ks. vastaavasti valituksenalainen tuomion 29–31 kohta.

[57] Ks. vastaavasti valituksenalainen tuomion 32–34 ja 39–46 kohta.

[58] Ks. vastaavasti valituksenalainen tuomion 35 ja 37 kohta.

[59] Ks. vastaavasti mm. tuomio 24.6.1986, AKZO Chemie ja AKZO Chemie UK v. komissio (53/85, EU:C:1986:256, 21 kohta).

97. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin ei tehnyt virhettä katsoessaan, ettei Abdelmouine ole menettelyasetuksen 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu asianomainen osapuoli.

98. Ehdotan näin ollen unionin tuomioistuimelle, että se hylkää Abdelmouinen kolmannen ja neljännen valitusperusteen perusteettomina, pysyttää valituksenalaisen tuomion ja korvaa osittain unionin yleisen tuomioistuimen perustelut.

V Ratkaisuehdotus

99. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin hylkää kolmannen ja neljännen valitusperusteen perusteettomina.